

Musik B – stx, august 2017

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Musikfaget forener en teoretisk-videnskabelig, en kunstnerisk og en performativ tilgang til musik som en global og almenmenneskelig udtryksform. Musikfaget integrerer elementer fra det humanistiske, det naturvidenskabelige og det samfundsvidenskabelige område med henblik på almindelig dannelse, identitetsudvikling og studiekompetence. Igennem den skabende proces og musikalske og performative udfoldelser spiller musikfaget en væsentlig rolle for skolekulturen.

1.2. Formål

Faget musik B bidrager til uddannelsens overordnede målsætning ved at udfordre, udvide og udvikle elevernes musikalske univers og give dem faglig viden, kundskaber og færdigheder til at udtrykke sig om og i musik for dermed at kvalificere deres forudsætninger for at beskæftige sig kompetent med musik som lyttere og som udøvende. Faget udvikler samtidig elevernes kreative og innovative evner.

Ved at tilegne sig viden om og ved at arbejde med musikalske parametre, musiklære, hørelære og musikteori, bibringes eleverne evnen til at skabe, analysere og reflektere over musikalske udtryk. Undervisningen inddrager historiske, samfundsmæssige, kulturelle og globale perspektiver og øger derved elevernes kultur- og omverdensforståelse.

Musikudøvelse udvikler elevernes evne til samarbejde og fordybelse og giver mulighed for at indgå i musikalsk fællesskab. Gennem æstetiske læreprocesser styrkes elevernes performative og perceptiv kompetencer.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Eleverne skal kunne følgende:

Musikkundskab

- anvende musikfagets teori, terminologi og metoder i analyse af såvel klingende musik som grafiske repræsentationer inden for væsensforskellige stilarter og genrer
- sætte analyse af musik ind i en relevant historisk, samfundsmæssig, kulturel, global og genre- og stilmæssig sammenhæng
- demonstrere kendskab til musikalsk notation
- anvende elementær satsteknik med henblik på udformning af enkle arrangementer
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder
- opsøge, bearbejde og anvende fagrelevant kildemateriale
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag.

Musikudøvelse

- arbejde kreativt, innovativt og selvstændigt i samspil med andre med henblik på at udvikle og realisere musikalske udtryk
- inden for et dansk og internationalt repertoire synge og spille en- og flerstemmige sange og satser og demonstrere musikalsk udtryksfærdighed
- samarbejde om indstudering, fortolkning og fremførelse af et musikalsk arrangement for et publikum.

2.2. Kernestof

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er følgende:

Musikkundskab

- satser og numre fra væsensforskellige perioders og genrers musik, herunder vestlig kunstmusik
- væsensforskellige perioders og genrers musikhistoriske og musikkulturelle forhold, herunder danske
- to musikemner, hvoraf det ene kan være et musikalsk produktionsprojekt
- musikalske parametre, musiklære, hørelære og musikteori med henblik på kvalificering af musikalsk opmærksomhed, oplevelse og analyse

- elementær satsteknik
- tekster med relation til den udvalgte musik.

Musikudøvelse

- et varieret udvalg af enstemmige sange fra ind- og udland
- et varieret udvalg af flerstemmige vokal- og/eller instrumentalsatser fra ind- og udland
- grundlæggende stemmedannelse og basale instrumentale teknikker
- indstudering, fortolkning og fremførelse af et musikstykke, i gruppe og/eller solistisk.

2.3. Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i musik B skal perspektivere og uddybe kernestoffet, åbne for ny erkendelse, styrke elevernes forståelse for og bevidsthed om kvalitet og give eleverne forudsætninger for at indgå kompetent i fagligt samspil, så de kan leve op til uddannelsens overordnede målsætning. De skal ud over det musikalske kernestof beskæftige sig med aspekter af blandt andet musikkens formidlings- og mediemæssige forhold. Der skal indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.

2.4. Omfang

Det faglige stof i musik B udgøres af klingende musik og grafiske repræsentationer af musik, hvortil kommer et tekstmateriale med et forventet omfang normalt svarende til 150-200 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Der lægges vægt på, at eleverne præsenteres for fagets discipliner som en helhed, således at de oplever en sammenhæng og vekselvirkning mellem det udøvende og det kundskabsmæssige. Musikudøvelse og musikkundskab supplerer hinanden, idet værk og udførelse på alle planer gøres til genstand for samtale, analyse og diskussion. I denne kombineret praktiske og teoretiske læreproces kvalificeres musikoplevelsen gennem kendskabet til og anvendelsen af fagets teori, terminologi og metoder.

Musikundervisningen beskæftiger sig med følgende niveauer i læreprocessen: perception (lytning, oplevelse), reproduktion (udførelse af eksisterende kompositioner), imitation (eftergørelse), produktion (komposition, improvisation, redigering), interpretation (fortolkning) analyse og refleksion (perspektivering), som udgør en taksonomisk læreproces, hvori både induktive og deduktive principper indgår.

3.2. Arbejdsformer

Undervisningen introducerer systematisk grundviden i fagets discipliner, praktiske såvel som teoretiske. Undervisningen tilrettelægges herefter som to musikkundskabsemner, hvoraf det ene kan være tilrettelagt som et musikalsk produktionsprojekt med et praktisk og teoretisk indhold. Emnerne, eller projektet og emnet, skal genre-mæssigt og historisk være afgørende forskellige. I forbindelse med projektet udarbejder projektgruppen en dokumentation for processen, dens kreative idé eller udgangspunkt og de opnåede faglige resultater. Dokumentationen indgår i eksamensgrundlaget og i lærerens grundlag for udarbejdelse af det endelige prøvemateriale for det musikalske produktionsprojekt, jf. pkt. 4.2.

Gennem lettere, skriftlige øvelser introduceres eleverne til enkel satsteknik.

I musikudøvelse veksles der mellem lærerstyret indstudering og elevstyret gruppesammenspil med læreren som konsulent.

Den performative dimension er en vigtig del af læreprocessen, og som led i undervisningen arbejdes der i musikudøvelse frem mod en fremførelse for et publikum. Den efterfølgende refleksion danner grundlag for fortsat faglig og musikalsk udvikling.

Musikundervisningen skal etablere kontakt til det omgivende musikliv. I mødet mellem faget musik og fagets professionelle anvendelse i det omgivende samfund styrkes elevernes karrierekompetencer og forståelse for kvalitet.

3.3. It

Faget skal understøtte det overordnede arbejde med elevernes digitale dannelse i den daglige undervisning og i enkelte forløb. Eleverne skal kunne anvende digitale kompetencer i egne læreprocesser til at understøtte faglig udvikling med udgangspunkt i at:

- indgå i og bidrage til musikalsk-digital formidling af musik
- forholde sig kreativt, ansvarligt og respektfuldt til brug af egne og andres musik, herunder remediering.

It spiller en væsentlig rolle i projektet som en del af en musikalsk produktion, udførelse og/eller fremlæggelse.

3.4. Samspil med andre fag

Dele af kernestof og supplerende stof vælges og behandles, så det bidrager til styrkelse af det faglige samspil mellem fagene og i studieretningen. I tilrettelæggelsen af undervisningen inddrages desuden elevernes viden og kompetencer fra andre fag, som eleverne hver især har, så de bidrager til perspektivering af emnerne og belysning af fagets almindelige sider.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Formålet med den løbende evaluering er, at eleverne bringes til at reflektere over deres faglige udvikling fremadrettet. Læreren anviser på baggrund af elevernes arbejde med musikkundskab og musikøvelse, hvordan den enkelte elev kan nå en højere grad af opfyldelse af de faglige mål. Musikfagets udøvende side indebærer en løbende vurdering og forbedring af den musikalske præstation, og evaluering er således en naturlig og nødvendig del af processen. Denne evaluering inddrager fagets kunstneriske elementer. I den summative evaluering af eleverne vægtes musikudøvelse og musikkundskab lige.

4.2. Prøveform

Der afholdes en todelt mundtlig prøve af en samlet varighed på ca. 32 minutter pr. eksaminand.

Den ene del af prøven er en prøve i musikudøvelse og har en varighed på ca. otte minutter pr. eksaminand. Eksaminanden skal medvirke i fremførelsen af to musikstykker, hvoraf ét skal fremføres som gruppefremførelse, og ét kan fremføres som en solopræstation. En gruppe består af mindst to eksaminander, og stemmerne skal være solistisk besat. Ved fremførelse af solopræstation kan eksaminanden anvende et begrænset antal akkompagnatører, hvis rolle skal fremgå tydeligt for eksaminator og censor. Akkompagnatører bedømmes ikke ved prøven. Under særlige omstændigheder kan eksaminander medvirke og blive bedømt i indtil tre musikstykker, dog aldrig i mere end én solopræstation.

I tiden mellem undervisningens afslutning og prøven mødes læreren med holdet to til tre gange for at vedligeholde de musikalske færdigheder med henblik på gruppefremførelse og eventuelt solopræstation.

Den anden del af prøven er en prøve i musikkundskab. Eksaminationstiden er ca. 24 minutter pr. eksaminand og der gives ca. 48 minutters forberedelsestid.

Grundlaget for prøven er en opgave formuleret af eksaminator inden for primært kendt stof fra musikemnerne eller det musikalske produktionsprojekt og sekundært ukendt parallelstof. Prøvematerialet i musikemnet består af en indspilning af ét eller flere stykker musik eller uddrag heraf af sammenlagt højst otte minutters varighed, en grafisk gengivelse af den klingende musik eller dele heraf og eventuelt øvrigt materiale. Prøvematerialet i det musikalske produktionsprojekt udgøres af dokumentationen for projektet, selve projektet samt ukendt parallelstof. Opgaverne fordeles lige mellem musikemnerne eller mellem musikemne og musikalsk produktionsprojekt. Opgaver og prøvemateriale må anvendes højst tre gange på samme hold.

Eksaminationen indledes med et kort oplæg fra eksaminanden og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.

Forberedelseslokalet skal være forsynet med relevant afspilningsudstyr og et tangentinstrument. Eksaminanden kan medbringe instrument efter eget valg.

Selvstuderende

Selvstuderende prøves i musikudøvelse i to solopræstationer, idet gruppefremførelse bortfalder. Den ene solopræstation udføres vokalt og udvælges af censor fra et bredt og varieret repertoire af enstemmige sange, sammensat af eksaminanden og godkendt af eksaminator.

Selvstuderende prøves i musikkundskab ved lodtrækning mellem en ligelig fordeling af opgaver i de to musikemner, eller et musikemne og et musikalsk produktionsprojekt, hvis indhold i begge tilfælde godkendes af eksaminator. Prøven foregår i øvrigt som beskrevet i læreplanen.

Sygeeksamen

Ved prøve i sygeeksamensterminen eksamineres i musikkundskab samt to solopræstationer valgt af eksaminanden, idet gruppefremførelse bortfalder.

Prøven foregår i øvrigt som beskrevet i læreplanen.

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Ved prøven i musikudøvelse lægges der vægt på:

- eksaminandens fornemmelse for egen funktion i gruppen i balance med gruppens øvrige medlemmer
- eksaminandens vokale og/eller instrumentale færdigheder og musikalske udtryk i gruppefremførelse og/eller solopræstation.

Ved prøven i musikkundskab lægges der vægt på:

- kendskab til musikalske parametre, musiklære og hørrelære og evnen til at bruge dette i en analyse af musik

- kendskab til musikkens historiske, samfundsmæssige, kulturelle, globale, genre- og stilmæssige sammenhæng og evnen til at anvende dette kendskab i en relevant perspektivering af den musikalske analyse
- evnen til at orientere sig i musikalsk notation
- evnen til at redegøre for og diskutere relevante problemstillinger i forbindelse med musikemnerne eller det musikalske produktionsprojekt.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation. Musikudøvelse og musikkundskab vægtes lige.

Ved prøve, hvor faget indgår i fagligt samspil med andre fag, lægges der vægt på eksaminandens evne til:

- at behandle problemstillinger i samspil med andre fag
- at opsøge, bearbejde og anvende fagrelevant kildemateriale
- at demonstrere viden om fagets identitet og metoder.